

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Viite: STM/2645/2017

Asia: Lapsiasiavaltuutetun lausunto tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän mietinnöstä sekä siinä esitetyistä toimenpide-ehdotuksista

Lapsiasiavaltuutetun tehtävänä on arvioida ja edistää lapsen oikeuksien toteutumista Suomessa. Työn perustana on YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus (SopS 59 ja 60/1991), joka on lailla voimaan saatettu ihmisoikeussopimus. Lapsiasiavaltuutettu arvioi mietintöä ja toimenpide-ehdotuksia lapsen oikeuksien yleissopimuksen näkökulmasta.

Tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän mietinnön keskeiset ehdotukset ja tavoitteet

Työryhmän mietinnössä tehdään esityksiä lakimuutoksiksi ja muiksi toimenpiteiksi, joiden tavoitteena on tukea ja edistää tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön loppumista vuoteen 2030 mennessä.

Lasten ja nuorten kannalta olennaisimmat toimenpide-ehdotukset koskevat nikotiinituotteiden ikärajan nostoa 20 ikävuoteen, tunnusomaisten makujen ja tuoksujen kieltämistä, savuttomien ympäristöjen lisäämistä sekä tupakkalain alaisten tuotteiden markkinoinnin rajoittamista. Työryhmä ehdottaa myös, että liikunta- ja urheiluseurojen ja nuorisotyön valtakunnallisten avustusten jakamisen yhdeksi avustusperusteeksi tulisi sitoutuminen tupakka- ja muiden nikotiinituotteiden käytön ehkäisyyn.

Lapsiasiavaltuutetun arvio kehittämistyöryhmän toimenpide-ehdotuksista

Yleistä

Tupakka- ja nikotiinipolitiikan kehittämistyöryhmän mietintö on selkeästi laadittu ja sisältää tärkeitä ehdotuksia lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta. Lapsiasiavaltuutettu kannattaa työryhmän toimenpide-ehdotuksia ja pitää niitä lasten oikeuksia vahvistavina.

Lapsiasiavaltuutettu kuitenkin katsoo, että Suomen päihdepolitiikka kaipaa yhtenäisempää linjaa. Tavoite savuttomasta Suomesta on tuottanut tulosta ja esimerkiksi lasten ja nuorten tupakointi on ollut usean vuorokauden ajan

den ajan laskussa. Samaan aikaan alkoholilain uudistuksella (HE 1900/2017) on lisätty alkoholin saatavuutta. Vielä on liian aikaista sanoa, kuinka alkoholilain uudistus vaikuttaa lapsiin ja nuoriin. Viimeisimmän tiedon valossa on viitteitä siitä, että myönteinen kehitys nuorten alkoholikäytössä on pysähtynyt ja alkoholin käyttö on lisääntynyt.¹

Muun muassa alkoholi ja tupakka ovat päihteitä, joita tyypillisesti käytetään yhdessä.² Lapsiasiavaltuutettu kehottaa harkitsemaan, millaisia toimia tarvitaan, jotta alkoholin laajempi saatavuus ei katkaise tupakoinnissa saavutettu myönteistä kehitystä.

Lapsiasiavaltuutettu muistuttaa, että lapsia koskevan päätöksenteon on tehtävä lapsivaikutusten arviointi. Lapsen oikeuksien sopimus edellyttää, että kaikissa lapsia koskevissa toimissa on otettava ensisijaisesti huomioon lapsen etu (3(1) artikla). Ratkaisu voi olla lapsen edun mukainen vain, jos muutosten vaikutukset lapsiin on arvioitu. Tupakoinnin haitoista on olemassa paljon tutkimustietoja, jota tulee hyödyntää tehtäessä lapsivaikutusten arviointia. Lapsella on myös oikeus nauttia parhaasta mahdollisesta terveydentilasta ja savuttomat ympäristöt tukevat tätä lapsen oikeutta.

4.2 Nuorten tupakoinnin aloittamisen ehkäisy

Työryhmä ehdottaa mietinnön kohdassa 4.2.3 *Liikunta- ja urheiluseurat sekä nuorisotyö*, että valtakunnallisten avustusten jakamisen yhdeksi avustusperusteeksi säädettäisiin sitoutuminen tupakka- ja muiden nikotiinituotteiden käytön ehkäisyyn. Kunnallisten avustusten kohdalla kyse olisi ainoastaan suosituksesta.

Lapsiasiavaltuutettu pitää ehdotusta hyvänä, mutta katsoo, että myös kunnallisten avustusten avustusperusteena tulee olla sitoutuminen tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön ehkäisyyn. Lapsiasiavaltuutettu huomauttaa, että erityistä huomiota tulee kiinnittää nuuskan käytön ehkäisyyn.

Tutkimusten mukaan nuoret yhdistävät nuuskan vahvasti urheiluun ja erityisesti joukkuelajeihin, erityisesti jääkiekkoon. Nuorilla on usein virheellistä tietoa nuuskan terveyshaitoista ja he saattavat mieltää nuuskan tupakkaa terveellisempänä vaihtoehtona. Lapset ja nuoret ottavat helposti vaikutteita toisiltaan, mutta myös nuoren kohtaamat aikuiset, esimerkiksi valmentajat ja vanhemmat, vaikuttavat nuorten asenteisiin tupakkaa ja nuuskaa kohtaan.³

Nuorten tupakoinnin ja nuuskaamisen aloittamisen ehkäisyssä on ehdottoman tärkeää, että urheiluseurat huomioivat oman vaikutusvaltansa nuoren elämässä, tiedostavat urheilukulttuurin ja nuuskan yhteyden ja sitoutuvat edistämään nuorten terveyttä kokonaisvaltaisesti. Urheiluseurojen tulee valistaa nuoria nuuskan ja nikotiinin vaikutuksista urheilusuoritukseen ja terveyteen.

Kaikessa liikunta- ja nuorisotyössä tulee kiinnittää huomioita nuorten tupakointiin ja nuuskaamiseen sekä sitoutua tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön ehkäisyyn. Nuorten kanssa työskentelevillä tulee olla osaaamista tupakoinnista vieroittamiseen liittyen sekä tupakoinnin lopettaneiden nuorten tukemiseen.⁴ Nuorten kanssa toimivien aikuisten täytyy omalla esimerkillään kannustaa nuoria nikotiinittomaan elämään.

4.3 Savuttomat ympäristöt

Työryhmä ehdottaa, että tupakointikieltoja laajennettaisiin koskemaan sellaisia ulkotiloja ja alueita, jotka ovat pääsääntöisesti alaikäisten käytössä. Työryhmän ehdotuksen mukaan kuntia ja muita julkisia ja yksityisiä toimijoita suositeltaisiin rajoittamaan tupakointia etenkin sellaisilla ulkoalueilla, joissa oleskelee alaikäisiä.

Lapsiasiavaltuutetun näkemyksen mukaan tupakointikielto tulisi laajentaa siten, että kunnilla on *velvollisuus* kieltää tupakointi sellaisilla alueilla, joissa oleskelee alaikäisiä.

Lapsiasiavaltuutettu katsoo, että alueilla, joissa oleskelee alaikäisiä, tulee johdonmukaisesti kieltää tupakointi, eikä jättää asiaa suositusten varaan. Samassa yhteydessä olisi perusteltua muuttaa tupakkalain 78 §:ää niin, että asuntoyhteisön hallitsemilla lasten leikkialueilla on ehdoton tupakointikielto.

Työryhmän ehdotuksen mukaan asunto-osakeyhtiölakia muutettaisiin siten, että tupakointikiellosta parvekkeilla tai asukkaiden hallinnassa olevissa sisätiloissa voidaan päättää enemmistöpäätöksellä. Tarkoituksena on rajata niitä tilanteita, joissa henkilö altistuu tahtomattaan tupakansavulle.

Lapsiasiavaltuutettu on aiemmin kannattanut tupakoinnin kieltämistä ulko- ja leikkitaloissa, autoissa ja kulkuneuvojen asuintiloissa.⁵ Lapsiasiavaltuutettu katsoo, että tässä yhteydessä on edelleen perusteltua laajentaa tupakointikielto koskemaan yksityisiä autoja, myös silloin, kun autossa oleskelee *alle 18-vuotias*. Lapsiasiavaltuutetun näkemys on, että tupakointikielto tulee laajentaa koskemaan kulkuneuvossa olevaa asuintilaa.

Lapsiasiavaltuutettu huomauttaa, että savuttomien ympäristöjen valvontaan on kiihnnitettävä erityistä huomiota.

Tupakkalain mukaan savutonta tupakkatuotetta ei saa käyttää päiväkotien taikka esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisä- tai ulkotiloissa. Lapsiasiavaltuutettu on huolissaan esimerkiksi peruskouluissa tapahtuvasta oppilaiden nuuskan käytöstä, sen välittämisestä ja myynnistä. Koulun henkilökunnan tunnistettava nuuskan käyttö ja puututtava siihen aktiivisesti, vaikka nuuskasta ei olisi suoraan häiriötä esimerkiksi opetustilanteelle. Koulun henkilökunta toimii esimerkkinä nuorille, joten henkilökunnalta tulee edellyttää ehdotonta sitoutumista nikotiinittomuuteen oppilaitosten alueilla.

On erittäin tärkeää suojata kehittyviä lapsia ja nuoria mahdollisimman johdonmukaisesti ja tehokkaasti varmistamalla heille täysin savuttomat ympäristöt. Tupakansavu sisältää useita haitallisia aineita. Toisinaan haitallisten aineiden pitoisuus saattaa olla suurempi ympäristöön kulkeutuvassa tupakansavussa kuin keuhkoihin vedettävässä tupakansavussa. Lapset ovat erityisen alttiita passiivisen tupakoinnin terveyshaittoille, sillä heidän hengityselinjärjestelmänsä on vielä kehittymässä.⁶ Tupakointikiellon ulottaminen suussa käytetävän tupakan käyttämiseen ehkäisee esimerkiksi nuuskapussien aiheuttamia terveyshaittoja lasten ympäristössä (third hand smoke). Lapset ovat ryhmänä erityisen alttiita ympäristön myrkyille.⁷

4.4 Tupakkalain alaisten tuotteiden markkinointi

Työryhmän mietinnössä ehdotetaan kohdassa 4.4.2 *Kuvaohjelmat*, että kuvaohjelman 15 §:n määritelmään lapsen kehitykselle haitallisena kuvaohjelman sisältönä lisätään tupakka- ja muiden nikotiinituotteiden käyttö.

Lapsiasiavaltuutettu pitää tärkeänä, että tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä sisältävät kuvaohjelmat luokitellaan korkealla ikärajalalla. Kuvaohjelmat, jotka vahvasti ihannoivat tupakointia, on perusteltua luokitella korkealla ikärajalalla, sillä niillä on tuntuva vaikutus nuorten asenteisiin tupakointia kohtaan.

Lapsiasiavaltuutettu katsoo, että kuvaohjelmat, jotka sisältävät tupakointia tulee luokitella samalla tavalla kuin kuvaohjelmat, jotka sisältävät huumeiden käyttöä. Esimerkiksi jos kuvaohjelmassa esiintyy toistuvaa kritiikitöntä huumeiden käyttöä, joka esitetään nuoren arkeen kuuluvana toimintana, luokitellaan kuvaohjelman ikärajaksi 16 vuotta. Tätä luokittelua tulee käyttää tupakoinnin kohdalla.

4.5 Tupakoinnin lopettamisen tuki

Työryhmä ehdottaa, että tupakasta vieroituksen tuki otetaan opiskeluhuollon suunnitelmaan ja varmistetaan ammatillinen perusosaaminen tupakoivien henkilöiden kohtaamiseen.

Lapsiasiavaltuutettu pitää tärkeänä, että tupakoinnin lopettamisen tuessa kiinnitetään huomioita ammatitiin opiskeleviin nuoriin, jotka tutkimusten mukaan tupakoivat huomattavasti useammin kuin esimerkiksi lukiolaiset.

Lapsiasiavaltuutettu huomauttaa, että tupakoinnin lopettamisen tuki tulee ulottaa peruskoulutasolle. Tupakoinnin lopettamisen tuessa on huomioitava se, että perusopetuksen 4. ja 5. luokkalaisista 5,4 prosenttia on kokeillut jotain tupakkatuotetta. Peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisista 9,7 prosenttia käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai savuketta.⁸

Perusopetuksen oppilashuollossa tulee olla valmiudet tukea lasta lopettamaan tupakointi. Lapsen terveyden kannalta on tärkeää, että tupakointi lopetetaan mahdollisimman varhain. Oppilashuollon terveystarkastusten yhteydessä tulee peruskouluikäisille tarjota konkreettista apua tupakoinnin lopettamiseen.

Nuorta on tärkeä kannustaa lopettamaan tupakointi sekä tarjota tietoa vieroitusoireista. Tupakoinnin lopettava nuori tarvitsee tukea esimerkiksi siihen, että hän löytää vaihtoehtoisia toimintatapoja niihin tilanteisiin, joissa tupakointi on ollut rutiini.⁹ Oppilashuollossa tulee kiinnittää huomiota siihen, että monet nuoret yrittävät lopettaa tupakoinnin siirtymällä nuuskan käyttöön. Nuorelle tulee tarjota asianmukaista korvaushoitoa tupakan lopettamiseen.

Työryhmä ehdottaa lisäksi, että häkämittaukset otetaan osaksi raskaana olevan tupakoitsijan neuvolakäyntiä. Lapsiasiavaltuutettu pitää tärkeänä, että erityistä tukea tupakoinnin lopettamiseen tarjotaan myös raskaana oleville. Raskaudenaikainen tupakointi vaikuttaa lapsen terveyteen pitkällä aikavälillä. Suomessa odottavat äidit tupakoivat huomattavasti enemmän kuin muissa Pohjoismaissa. Hämeenlinnassa aloitettu Savuttomat vauvat –kampanja on vähentänyt erittäin tehokkaasti raskaana olevien tupakointia. Kampanja sisälsi häkämittausten lisäksi esimerkiksi vertaisryhmiä ja paikallisten yritysten tarjoamia alennuksia. Lapsiasiavaltuutettu katsoo, että Savuttomat vauvat –kampanja voitaisiin laajentaa valtakunnalliseksi kampanjaksi.¹⁰

4.6 Viestintäkampanjat

Työryhmä ehdottaa, että luodaan koko maan kattava tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön lopettamista kannustava ja sitä tukeva informaatiota välittävä viestintäkampanja.

Lapsiasiavaltuutetun näkemyksen mukaan osa viestintäkampanjasta tulee kohdentaa nimenomaan lapsiin ja nuoriin. Viestintäkampanjassa on huomioitava erityisesti nuorten keskuudessa suosiotaan kasvattanut nuuska. Viestintäkampanjoissa on kiinnitettävä huomiota taustatekijöihin (esimerkiksi sosioekonominen tausta), jotka altistavat tupakoinnille.

Viestintäkampanjassa on huomioitava sukupuolten väliset erot tupakoinnissa. 4. ja 5. luokkalaisista tytöistä ainoastaan 2,2 prosenttia on kokeillut tupakkaa kun taas pojilla vastaava luku on 8 prosenttia.¹¹ Tutkimusten valossa pojat käyttävät tupakkaa ja muita nikotiinituotteita jokaisessa ikäluokassa tyttöjä enemmän.

Yleinen asennekasvatus on nuorten kohdalla tärkeää. Nuorten mielikuvat ja asenteet tupakkaa kohtaan ovat entistä kielteisempiä. Sen sijaan nuuskan suosio on kasvanut ja siitä on nousemassa nuorten trendi.

Nuorten tupakointiin ja nuuskaamiseen vaikuttavat niin kaveripiiristä tuleva paine kuin myös erilaiset mielikuvat. Nuoret saavat myös vaikutteita esimerkiksi urheilu- ja musiikkikulttuureista. Erityisesti nuuskan kohdalla on huomioitava, että jopa yksittäisillä julkisuuden henkilöillä saattaa olla huomattava vaikutus nuorten asenteisiin ja mielikuviiin. Esimerkiksi JVG-bändi mainitaan useammassa tutkimuksessa artistina, joka on vaikuttanut nuuskan suosioon nuorten keskuudessa.

Nuorille suunnatussa viestintäkampanjassa tulee hyödyntää nuorille saavutettavia viestintäkanavia sekä nuorten tunteita ja heidän ihailemiaan henkilöitä. Viestintäkampanjassa voitaisiin pureutua syihin, miksi nuoret päätyvät kokeilemaan tupakkaa ja muita nikotiinituotteita.¹²

Lapsiasiavaltuutettu pitää erittäin huolestuttavana sitä, että nuoret pitävät nuuskaa terveellisenä vaihtoehtona tupakoinnille. Tutkimusten mukaan nuorilla on usein virheellistä tietoa tupakan ja nuuskan terveysvaikutuksista. Nuorilla on virheellinen mielikuva siitä, että tupakoinnin ja nuuskan haittavaikutukset, eivät koske heitä. Nuorille tulee korostaa, että nikotiinin ja erityisesti nuuskan, haittavaikutukset eivät tule viiveellä, vaan vaikuttavat myös heihin.

Työryhmä toteaa osuvasti, että jokainen sukupolvi on kasvatettava uudelleen tupakoimattomuuteen. Lapsiasiavaltuutettu katsoo, että vastuu nikotiinittoman sukupolven kasvattamisesta on niin vanhemmilla, koululla kuin koko yhteiskunnalla.

Lapsiasiavaltuutetun näkemyksen mukaan kouluilla on iso merkitys, millaista tietoa lapset ja nuoret saavat nikotiinin terveyshaitoista. Valtakunnallisissa perusopetuksen, lukio-opetuksen ja ammattikoulutuksen opetussuunnitelman perusteissa on kiinnitettävä huomiota tupakka- ja nikotiinituotteisiin ja niistä annettavaan opetukseen. On tärkeää, että nuorille annettava opetus tupakka- ja nikotiinituotteista perustuu ajantasaiseen tutkimukseen. Nuoret itse kokevat, että asiapohjainen päihdekasvatus toimii pelottelua paremmin.¹³ Opetuksessa tulisi huomioida markkinoille tulevat uudet nikotiinituotteet, esimerkiksi makunuuska, jotta nuorten tieto ei jää heidän oman kokemuksensa tai tupakkateollisuuden markkinoinnin varaan. Opetuksessa on huomioitava, että savukkeet ja nuuska ovat eri aineita ja niillä on erilaiset haitat.¹⁴

4.7 Matkustajatuonnin rajoitukset

Työryhmä ehdottaa, että nuuskan, purutupakan ja nenänuuskan matkustajatuonnin raja lasketaan 1000 grammasta 100 grammaan vuorokaudessa.

Lapsiasiavaltuutettu pitää ehdotusta erittäin tärkeänä. Kuten edellisissä kappaleissa on tuotu esiin; nuuska on kasvava trendi nuorten keskuudessa. Matkustajatuonnin rajoittaminen on olennaista, sillä sitä kautta nuuskaa päätyy myös nuorten käyttöön.

Alaikäiset eivät itse voi ostaa nuuskaa, joten on oletettava, että nuuskaa päätyy alaikäisille aikuisten kautta. Lapsiasiavaltuutettu korostaa, että myös aikuiset tarvitsevat asennekasvatusta ja tietoa nuuskan terveyshaitoista. Nuuska on erittäin haitallista kehittyvälle nuorelle eikä aikuisten tule missään tapauksessa välittää tai myydä nuuskaa alaikäisille.

Aikuisten on näytettävä omalla käyttäytymisellään mallia nuorille ja oikaistava nuorten virheelliset käsitykset nuuskan "terveellisyydestä". Lapsiasiavaltuutettu tähdentää, että aikuisten on opittava tunnistamaan nuorten nuuskaaminen ja puututtava siihen aktiivisesti.

4.9 Toimeenpanon tehostaminen

Työryhmä ehdottaa, että tupakointikieltojen rikkomisen sanktio muutetaan hallinnolliseksi sanktiomaksuksi. Lapsiasiavaltuutettu pitää tärkeänä, että nyt ehdotettujen muutosten toimeenpano on tehokasta.

Sanktiomaksujen määräämisen kohdalla on kiinnitettävä erityistä huomioita lapsivaikutusten arviointiin sekä lapsen oikeusturvan varmistamiseen.

Jyväskylässä 23.10.2018

Tuomas Kurttila
Lapsiasiavaltuutettu

Irma Elsilä
Korkeakouluharjoittelija, Lapsiasiavaltuutetun toimisto

¹ Kouluterveyskyselyn tulokset 2006-2017. Indikaattori: Käyttää alkoholia viikoittain %
https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/trend/summary_trendit?alue_0=87869&mittarit_0=200537&mittarit_1=199990&mittarit_2=199975&sukupuoli_0=143993#

² ks. esim. Piispa, Mikko (2017): Sammuuko savuke, nouseeko nuuska? Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura Verkkojulkaisuja 127.

³ Ks. mm. Nuuska nuorten maailmassa. Selvitys nuorten nuuskan käytöstä 2013. <https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/frantic/syopa-jarjestot/Nuuska-nuorten-maailmassa.pdf> sekä Piispa, Mikko (2017): Sammuuko savuke, nouseeko nuuska s. 75. Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura Verkkojulkaisuja 127.

⁴ ks. esim. Puuronen Anne (2017): Savuton tuki. Tupakkatyön osallistava kehittäminen kohdennetussa nuorisotyössä. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura Verkkojulkaisuja 128

⁵ LAPS/32/2015 annettu 29.9.2015 http://lapsiasia.fi/wp-content/uploads/2015/09/LAPS_lausunto_tupakkalaki_29092015.pdf
sekä LAPS/32/2015 annettu 24.3.2016 http://lapsiasia.fi/wp-content/uploads/2016/03/LAPS_lausunto_tupakkalaki_tayd_24032016.pdf

⁶ Jaakkola, Maritta S. ja Jaakkola, Jouni J.K.: Passiivisen tupakoinnin terveyshaitat. Lääketieteellinen aikakauskirja Duodecim 2012. <https://www.duodecimlehti.fi/lehti/2012/10/duo10286>

⁷ Dlez-Izquierdo ym. (2018): Update on thirdhand smoke: A comprehensive systematic review

⁸ Kouluterveyskyselyn tulokset nuorilla 2017. Indikaattori: Käyttää päivittäin jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta %
https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/summary_perustulokset?alue_0=87869&mittarit_0=200537&mittarit_1=200573&mittarit_2=199777&vuosi_2017_0=v2017#

⁹ Puuronen, Anne (2017): Savuton tuki. Tupakkatyön osallistava kehittäminen kohdennetussa nuorisotyössä. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura Verkkojulkaisuja 128.

¹⁰ Ks. esim. <http://www.hameenlinna.fi/Palvelut/Perheiden-palvelut/Neuvolapalvelut/Raskaus/Savuttomat-vauvat/> ja <https://yle.fi/uutiset/3-10428587>

¹¹ Kouluterveyskyselyn tulokset Perusopetus 4. ja 5. luokka v. 2017, Indikaattori Käyttänyt jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta vähintään kerran, %
https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk4/summary_perustulokset?alue_0=87869&mittarit_0=200537&mittarit_1=200516&mittarit_2=200369#

¹² Ks. mm. Nuuska nuorten maailmassa. Selvitys nuorten nuuskan käytöstä 2013. <https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/frantic/syopa-jarjestot/Nuuska-nuorten-maailmassa.pdf> sekä Piispa, Mikko (2017): Sammuuko savuke, nouseeko nuuska? Nuorisotutkimusverkosto / Nuorisotutkimusseura Verkkojulkaisuja 127.

¹³ Puuronen Anne (2017): Savuton tuki. Tupakkatyön osallistava kehittäminen kohdennetussa nuorisotyössä. Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura Verkkojulkaisuja 128